

Posudek na bakalářskou práci Anny Troligové
Muslimská komunita v Indii

(Muslim community in India)

ÚJCA, FFUK, Praha 2011, 54 stran

Studentka hindštiny Anna Troligová se ve své bakalářské práci zabývá nejvýznamnější náboženskou menšinou Indie – muslimskou komunitou. Bezbřehá rozsáhlost takto zvoleného tématu v sobě ovšem ukrývá mnohá úskalí a na autora klade dosti vysoké požadavky, zejména na jeho schopnost rozlišit podstatné od podrobného či okrajového. Vybrat si příliš všeobecné téma v důsledcích může znamenat naložit na sebe břímě, které se nedá nést.

Anně Troligové se podařilo strukturovat svou práci do logických a na sebe dobře navazujících kapitol, které se pokouší vystihnout život indických muslimů v celé jeho pestrosti a složitosti. Po nezbytném historickém exkurzu tak následuje stručný popis věroučných principů islámu a jeho indických specifik vzniklých skrze kontakt s okolním hinduistickým prostředím. Adekvátní prostor je dále věnován sociálnímu uspořádání komunity, s důrazem na ryze indickou zvláštnost v podobě existence kast, a práci uzavírá kapitola věnující se islámu v moderní době, vnitřním i vnějším tlakům, jimž je dnes toto náboženství v indickém kontextu vystaveno. Prostor věnovaný jednotlivým tématům a dílčím problémům se zdá být dobře vyvážený. Podíváme-li se ale na jednotlivé kapitoly podrobněji, objevíme celou řadu zásadních nedostatků.

Historický nástin příchodu muslimů do Indie připomíná svým zpracováním v první části spíše slovníkové heslo, v podobné přehledové práci je zcela zbytečné uvádět data jednotlivých dynastií či panovníků. Spíše by bylo dobré obecně vystihnout problematiku střetávání dvou suverénně ustavených kultur-civilizací, ze kterého vzešla ve středověku civilizace nová – indická. Současně je až příliš evidentní naprostá nevyváženost podávaných informací. Proč je kupř. v historickém přehledu tolik zmínek o urdštině a její literatuře? Jako zcela nadbytečné se mi zdají též dlouhé pasáže o architektuře a umění za Mughalů, naopak dosti zásadně v tomto přehledu chybí súfiové a veškeré „pozitivní“ výsledky střetávání islámu s již ustavenou náboženskou scénou. Rovněž by bylo dobré se zmínit o důsledcích Velkého indického povstání a situaci v muslimské komunitě ve 2. pol. 19. stol. Díky této nevyváženosti, a tedy neschopnosti oddělit podstatné od méně významného, pak také zřejmě dochází k četným chybám v líčení historických skutečností (např. Fírúz Tughlak džizjou naopak zatížil i bráhmany, kteří byli z daně do této doby vyjmuti; Dillíský sultanát nezankl se vpádem Timura a je jen paradoxní, že zde autorka dokonce dokládá své tvrzení odkazem na *Dějiny Indie*, konkrétně na stranu, již se počíná kapitola Dillíský sultanát mezi Timurem a Báburem; Akbar svoji novou víru sotva mohl založit r. 1528, to ještě nebyl na světě). Tyto a podobné nesmysly poukazují na přílišnou rychlost autorčina psaní a z ní vzniklou nepozornost.

Zřejmě díky tomuto spěchu najdeme v textu řadu vyjádření, s nimiž lze přinejmenším polemizovat, a vřele bych je proto doporučoval jako jedno z témat obhajoby práce: Co se míní tvrzením, že je „islám třeba chápat jako propracovaný sociální systém“ (s. 18)? Jak rozumět vyjádření „vliv islámu na místní obyvatelstvo byl mírumilovný, občas měl romantickou povahu“ (s. 9)? Proč je tak složité zjistit, jaké následky na hinduistickou civilizaci vpád islámu měl (s. 13)?

Rovněž z formálního hlediska lze vznést celou řadu výtek. V práci se objevují překlepy, občasné chyby v prepisech (Alíghar místo Alígarh), nesprávně uvedené odkazy na literaturu anebo odkaz zcela chybí (s. 33). Z hlediska stylistiky je velmi zjevné nevhodné užívání citace (např. s. 13, 17) – citaci nelze jen ze zdroje vytrhnout a použít (spíše však

zneužit), její použití musí mít vždy svoji logiku, musí být nějak uvozeno, není možné ji „prsknout“ do textu v této podobě: „Dagmar Marková píše: ...“ Navíc jsou tyto citace v práci až neúměrně dlouhé. Také tu až příliš často narážíme na „odstavce“ o jediné větě. Jedná se o zásadní stylistický (nebo spíš co se týče jazykové pragmatiky) nedostatek, výsledkem má být totiž souvislý text, a ne jakési hlášky informací (viz např. s. 21). Uspěchaná a odbytá stylistika pak ve výsledku zanechává velmi smutný dojem z autorčiny schopnosti se vyjadřovat: „Útočníci boli mladí chlapci vycvičení v Pakistane. Pakistan najskôr poprel, že útočníci pochádzali z Pakistanu, ale 7.1.2009 nakoniec pakistanská vláda uznala, že útočníci boli z Pakistanu.“ (s. 41). Mimochodem, jediný přeživší terorista útoku z r. 2008 nedostal doživotí, ale byl odsouzen k trestu smrti – v současné době probíhá odvolací soudní řízení.

Navzdory vcelku bohatému a dobře sestavenému seznamu literatury je z použitých citací i odkazů na literaturu zcela evidentní, že Anna Troligová až příliš spoléhá na jediný pramen (D. Marková: Islám v Indii). Ve svém textu čerpá především z něj, leckdy dokonce bez udání zdroje, jen lehce změní slovosled. Požadavky na odbornou úroveň bakalářské práce a zejména na schopnost jejího autora vyhledávat informace a pracovat s mnoha zdroji různé povahy jsou ovšem podstatně vyšší.

Vzhledem k uvedeným nedostatkům práci sice doporučuji k obhajobě, ale navrhuji hodnocení dobře.

V Praze 4.2.2011

Zdeněk Štípl